

„Podívejte, kolik lidí se tady motá!“ poznamenala Tereзка.

Opravdu, podél plotu se objevili lidé, kteří zjevně na něco čekali. Ukázalo se, že během přestávky na oběd, když Němci zamířili do jídelny, se Poláci stojící před skladem pouštěli do rychlých nákupů. Obchodovali se Židy, kteří z ghetta pašovali oblečení a na árijské straně ho vyměňovali za jídlo. Smlouvali skrz díry v plotě. Poláci posunky ukazovali, o jaký kus oděvu mají zájem, a Židé zase to, co výměnou za oblečení chtějí. Pak nad plotem létaly jedním směrem kabáty, boty nebo svetry, a druhým směrem chleba nebo pytlíky s bramborami.

Toho dne jeden mladý židovský dělník zariskoval, využil nepřítomnosti Němců a vyšel až na ulici před skladem. Potenciální zákazníci ho okamžitě obklopili a on zkušeně smlouval a prodával své zboží. Byl rozhodný a sebejistý. Věděl, že se kdykoli může objevit hlídka, takže neustále zvedal hlavu a obezřetně se rozhlížel. Jeho pozornost upoutala skupinka dětí stojících poblíž. Okamžitě v nich poznal uprchlíky z ghetta.

Židovské děti na ulici za bílého dne? Kde se tu vzaly? Jak je možné, že chodí samy po městě? – divil se a přišel k nim blíž.

„Pojďte se mnou do skladu,“ řekl a odtáhl je směrem k díře v plotě. „Nebojte se. Jestli se přiblíží stráž, schováme vás,“ ujistil je.

Uvnitř se k nim otočili ostatní dělníci. Nejdřív dlouho hleděli na zbídačené a vystrašené děti, a pak se jeden přes druhého začali vyptávat:

„Jak jste utekli z ghetta?“

„Kdy?“

„Vaši blízcí žijí?“

„Kde přespáváte?“

„Jak je možné, že vás ještě nechytily?“

„Máte co jíst?“

Pajda s Frňousem se jim to pokoušeli vysvětlit, Bolek se pořád ptal, jestli někdo neviděl jeho sestry, a Tereзка se neklidně vrtěla. Najednou zaslechli varovný pískot. Dělníci se pustili do práce, ale nejdřív ukryli děti, celé bledé strachy, za hromadu prken. Němec, který dělníky hlídal, si ničeho nevšiml.

„Krucí, co když nás tu ten chlapík nechá,“ znervóznil Pajda.

Měl na mysli mohutného, dobře stavěného mladíka, který je do skladu přivedl. Ten se naštěstí za chvíli objevil, a navíc přinesl trochu peněz.

„To je od nás všech,“ špitl a vtiskl jim bankovky. „Jestli přijdete zítra ve stejnou dobu, dostanete něco k jídlu a možná i nějaké oblečení,“ slíbil a dohlédl, aby se nepozorovaně dostali na ulici.

„Dávejte na sebe pozor,“ řekl jim na rozloučenou.

„No, tak teď máme za co koupit chleba!“ zaradoval se Frňous a schoval peníze do kapsy.

Harcerský vedoucí
Tadeusz Idzikowski

Frňous (Josef Szapira) s chlapcem,
jehož identitu se nepodařilo zjistit

Zubák (Jankiel Klajman),
rok 1945

Chlapík (Ignacy Milchberg),
vlevo Frňous (Josek Szapira), rok 1944

Tereska Szindlerová, rok 1947

Bolek
(Bencjon Fiks), rok 1945

Paní Brzuská,
které děti říkaly Babi

Pavel (Peretz Hochman)
a Zenek (Zalman Hochman), rok 1944

Jiřík (Dawid Płoński)

Děti při práci